

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 98 hallituksen esityksen johdosta laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 29 päivänä marraskuuta 1988 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 227 laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain 16 §:n muuttamisesta. Valiokunta on käsitellyt tämän esityksen yhteydessä eduskunnan 14 päivänä lokakuuta 1988 valiokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. E. Ahon ym. lakialoitteen n:o 96 laiksi moottoriajoneuvoverosta annetun lain 17 §:n muuttamisesta.

Moottoriajoneuvoverosta annetun lain mukaan rekisteröidystä ja rekisteröimättömästä dieselöljyä tai moottoripetroolia käyttämään tarkoitettu ajoneuvosta on suoritettava lisävero, jos ajoneuvoa käytetään dieselöljyä tai moottoripetroolia lievemmin verotetulla polttoaineella.

Lisäveron määrä on varsinaisen ajoneuvoveron alaisista ajoneuvoista tuo vero kaksikymmenkertaisena ja vähintään kuitenkin 5 000 markkaa. Muista moottoriajoneuvoista lisävero on 5 000 markkaa. Linja-autoista lisävero on kuitenkin 20 000 markkaa.

Linja-autoliikenteen tukijärjestelmässä siirytään vuoden 1989 alusta lukien polttoaineveron palauttamisesta avoimeen tukeen. Tämän vuoksi ja polttoaineiden hintasuhteet huomioon ottaen hallitus ehdottaa, että linja-autoista suoritettavan lisäveron määrä korotet-

taisiin nykyisestä 20 000 markasta 50 000 markkaan. Lisäveron määrän korottaminen ehdotetulla tavalla ei käytännössä muuttaisi nykyistä tilannetta, jossa lisävero ei ole lainkaan maksuunpantu linja-autoista.

Lakialoitteeseen n:o 96 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan ammattimaiseen liikenteeseen rekisteröidyt linja-autot olisivat vapaita lisäverosta.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsittelemänsä aloitteen suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 96 sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1988

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mäki-Hakola, varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet E. Aho, Ajo, Hokkanen (osittain), Järvenpää

(osittain), Laaksonen, Lahti-Nuuttila, Maijala, Malm, Mattila, Mäkipää, Ranta, Rusanen, Sasi, Savolainen, Tenhiälä ja Vähäkangas sekä varajäsenet Ahonen, Vihriälä ja Viinanen.

Vastalauseita

I

Hallitus supistaa joukkoliikenteen tukea

Moottoriajoneuvoverosta annetun lain mukaan rekisteröidystä ja rekisteröimättömästä dieselöljyä tai moottoripetroolia käyttämään tarkoitettu ajoneuvosta on suoritettava lisävero, jos ajoneuvoa käytetään dieselöljyä tai moottoripetroolia lievemmin verotetulla polttoaineella. Lisävero on tarkoitettu niin suureksi, että verotonta polttoainetta ei käytettäisi.

Linja-autoliikennettä on tuettu tähän asti veronpalautuksin. Vuoden 1989 tulo- ja menoarviossa hallitus esitti veronpalautuksesta luopumista ja sen osittaista korvaamista tulo- ja menoarvioon sisältyvällä määrärahalla (tulo- ja menoarvioesityksen momentti 31.58.30). Tämä määräraha on kuitenkin tulo- ja menoarvioehdotuksessa pienempi kuin veronpalautuksina tähän asti myönnetty tuki. Hallitus siis vähentäisi joukkoliikenteen tukea.

Ympäristösyistä ja maaseudun joukkoliikenteen säilyttämiseksi joukkoliikennettä on kuitenkin perusteltua tukea. On muistettava, että ajoneuvoliikenne on merkittävä typenoksidien aiheuttaja. Hallituksen linja on ympäristön ja maaseudun kannalta erittäin vahingollinen. Sitä se on näyttänyt olevan muissakin yhteyksissä.

SKDL esitti linja-autoliikenteelle verotonta polttoainetta

Me emme ole voineet hyväksyä veronpalautusten korvaamista vajaalla budjettimäärärahalla. Olemme pitäneet linja-autoliikenteen polttoaineen vapauttamista verosta kaikkein yksinkertaisimpana tukemistapana.

Ehdotimme käsiteltäessä hallituksen esitystä n:o 119 laiksi moottoriajoneuvoverolaista

annetun 5 §:n muuttamisesta, Laaksosen ym. lakialoitteen n:o 87 pohjalta linja-autoliikenteen vapauttamista moottoriajoneuvoverolain mukaisesta lisäverosta, eli linja-autoliikenteessä olisi voitu käyttää verotonta polttoainetta. Tähän eduskunnan enemmistö ei suostunut.

Hallitus äkkää porsaanreiän

Moottoriajoneuvoverolaissa säädetty lisävero verottoman polttoaineen käytöstä on siksi alhainen, että ainakin eräissä tapauksissa liikennöitsijän on kannattavaa maksaa vero ja ajaa sen jälkeen verottomalla polttoaineella, kun kerran hallitus luopuu veronpalautuksista korvaten sen palautusta vähäisemmällä suoralla budjettituella. Eräät liikennöitsijät ovatkin anoneet tätä mahdollisuutta. Estääkseen tämän hallitus haluaa nyt korottaa lisäveroa.

Me pidämme edelleenkin parhaimpana menettelynä, että linja-autoliikenteelle myönnetään oikeus verottomaan polttoaineeseen ilman moottoriajoneuvolain mukaista lisäveroa. Olemme siksi valiokunnassa päätyneet ehdottamaan, että hallituksen esitys hyväksyttäisiin täydennettynä ed. E. Ahon lakialoitteella n:o 96. Ilman tätä täydennystä hallituksen esitystä ei kuitenkaan voi hyväksyä.

Ed. E. Ahon lakialoite on asiallisesti saman sisältöinen kuin meidän lakialoitteemme n:o 87, joka käsiteltiin HE:n n:o 119 yhteydessä ja olemme siksi voineet mielihyvin sitä kannattaa.

Ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvän lakiehdotuksen asemesta hyväksyttäisiin hallituksen esityksen ja lakialoitteen n:o 96 pohjalta seuraava lakiesitys:

Laki

moottoriajoneuvoverosta annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti lisätään moottoriajoneuvoverosta 30 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain 17 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 26 päivänä kesäkuuta 1981 ja 3 päivänä joulukuuta 1982 annetuilla laeilla (486/81 ja 872/82), uusi 2 b kohta seuraavasti:

16 §
(Poist.)

moottoriajoneuvoliikenteestä annetun asetuk-
sen (646/70) 16 §:n mukaisessa liikenteessä;

17 §

Lisäverosta ovat vapaat:

2 b) ammattimaiseen liikenteeseen rekisteröi-
dyt linja-autot, milloin niitä käytetään yksin-
omaan liikennelupien tai ammattimaisesta

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 . (Poist.)

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1988

Timo Laaksonen

Juhani Vähäkangas

II

Hallitus on esittänyt linja-autoliikenteelle myönnetystä polttoaineveron palautusmenet-
telystä luopumista ja sen korvaamista liikenne-
ministeriön jaettavaksi osoitettavalla avoimella
tuella. Käytännössä muutos merkitsee sitä, että
linja-autoliikenteen tuki heikentyy vuoden
1988 tasosta.

Linja-autoliikenteen harjoittajat ovat pit-
kään esittäneet, että alan kustannuskehityksen
hillitsemiseksi ammattimaiselle linja-autoli-
kenteelle tulisi antaa oikeus käyttää verotonta
polttoainetta, kevyttä polttoöljyä. Linja-auto-
liikenteen taloustyöryhmä on myös asettunut
puoltamaan tätä vaihtoehtoa. Kevyen polttoöl-
jyn käytön sallimista on niin ikään asettunut
tukemaan liikenneministeriön ja valtiovarain-
ministeriön yhteinen verotyöryhmä.

Siirtyminen kevyen polttoöljyn käyttöön
merkitsisi selvää alennusta linja-autoliikenteen
polttoainekustannuksiin. Jos kustannustason
alennus siirrettäisiin täysimääräisesti taksoihin,

sen niitä alentava vaikutus olisi noin kolme
prosenttia.

Oikeus verottoman polttoaineen käyttöön
johtaisi myös hyvin joustavaan ja epäbyrok-
raattiseen tukimuotoon. Järjestely olisi sekä
liikenteenharjoittajien että yhteiskunnan kan-
nalta tarkoituksenmukainen.

Lakialoitteeseen n:o 96 viitaten ehdotamme-
kin, että lisäverosta vapautettaisiin kokonaan
sellaiset ammattiliikenteen linja-autot, joita
käytetään yksinomaan linja- tai tilausliiken-
teessä. Koska tilausliikennettä harjoittavat sa-
mat liikenteenharjoittajat kuin linjaliikennettä-
kin, tilausliikenteeseenkin kohdistuva kustan-
nussäästö tukee välillisesti linjaliikenteen hoi-
toa.

Ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä
lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuulu-
vana:

Laki**moottoriajoneuvoverosta annetun lain 17 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti *lisätään* moottoriajoneuvoverosta 30 päivänä joulukuuta 1966 annetun lain 17 §:ään, sellaisena kuin se on *osittain muutettuna* 26 päivänä kesäkuuta 1981 ja 3 päivänä joulukuuta 1982 annetuilla laeilla (486/81 ja 872/82), uusi 2 b kohta seuraavasti:

16 §
(Poist.)

moottoriajoneuvoliikenteestä annetun asetuk-
sen (646/70) 16 §:n mukaisessa liikenteessä;

17 §

Lisäverosta ovat vapaat:

— — — — —
2 b) ammattimaiseen liikenteeseen rekisteröi-
dyt linja-autot, milloin niitä käytetään yksin-
omaan liikennelupien tai ammattimaisesta

Voimaantulo- ja soveltamissäännös
Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 . (Poist.)

Helsingissä 2 päivänä joulukuuta 1988

Esko Aho

Jukka Vihriälä

Hannu Tenhiälä

Matti Maijala

Kalevi Mattila